

Piispojen kannanotto: Uskontoa ei tule eristää eikä siirtää pois silmistä ja mielestä

Julkisuudessa herää säännöllisin väliajoin keskustelua kristillisen uskon ja kulttuuriperinnön paikasta suomalaisessa yhteiskunnassa. Viimeksi ovat puhuttaneet koulun lukukauden päättyessä järjestettävät koulun yhteiset juhlat ja kirkkotilaisuudet.

Monien uskontojen ja katsomusten yhteiskunnassa tarvitaan hyvää keskusteluyhteyttä ja yhteisiä pelisääntöjä. Niitä noudattaen koulun ja seurakunnan yhteistyö toimii hyvin. Lukuvuoden päätösjuhlat ovat kaikille yhteistä juhlaperinnettä. Seurakunnat voivat järjestää koulujumalanpalveluksia ja muita vastaavia uskonnollisia tilaisuuksia, joista tiedotetaan etukäteen ja joihin osallistuminen on kaikille vapaaehtoista. Kummallakin on oma paikkansa, eikä raja yhteisen koulutyön ja uskonnon harjoittamisen välillä hämärry.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on linjannut, että uskonnolliset perinteet saavat näkyä ja kuulua yhteiskunnassa, muun muassa koulussa ja varhaiskasvatuksessa. Koulun yhteisessä juhlassa laulettava yksittäinen virsi tai joulukuvaelma ei tee tilaisuudesta uskonnollista, vaan kysymys on suomalaisesta kulttuuriperinnöstä. Rohkaisemme kasvattajia kouluissa ja päiväkodeissa pitämään esillä tätä perintöä. Vetoamme koulujen rehtoreihin ja päiväkotien johtajiin, jotta yksittäisten epäselvyyksien vuoksi ei katkaistaisi seurakuntien, koulujen ja päiväkotien hyvin toimivaa yhteistyötä.

Kirkot palvelevat paitsi seurakuntien jumalanpalvelustiloina myös kokoontumispaikkoina erilaisissa tilanteissa. Ne ovat osa suomalaista kulttuuriomaisuutta ja kansallismaisemaa. Niitä vaalitaan monenlaisista yhteistä käyttöä varten. Niissä pidetään konsertteja, vietetään juhlatilaisuuksia ja järjestetään kansalaiskeskusteluja. Näin voidaan tehdä jatkossakin.

Nyt julkisessa keskustelussa on syntynyt käsitys, että koulun yhteisiä juhlia ei voi järjestää kirkossa. Toivomme perustuslakivaliokunnan ottavan kantaa tähän.

Uskonnot ovat luonnollinen ja näkyvä osa suomalaista kulttuuria ja yhteisöllistä elämänmuotoa. Uskonnonvapaus on luovuttamaton arvo ja keskeinen ihmisoikeus. Kun jokaisella on vapaus harjoittaa uskontoa tai olla harjoittamatta sitä, uskontojen ja katsomusten yhteiselolle on hyvät edellytykset. Juuri tätä yhteiskuntamme tarvitsee: erilaisten, eri tavalla uskovien ja ajattelevien ihmisten kohtaamista ja vuorovaikutusta.

Ennakkoluulot vähenevät, kun uskontojen ja katsomusten kohtaamista ei väistetä, vaan se hyväksytään osaksi jokapäiväistä elämää. Siksi uskontoa ei tule eristää eikä siirtää pois silmistä ja mielestä. Perustuslakivaliokunnan mukaan ”pitkälle viety uskonnollista alkuperää olevien perinteiden välttäminen ei edistä uskonnollista suvaitsevaisuutta”. Moniarvoisessa yhteiskunnassa uskonnot kuuluvat julkiseen tilaan.

Tulevien sukupolvien tulee tuntea maamme juuret ja historia. Niihin kuuluu olennaisesti myös kristinuskon läsnäolo ja vaikutus. Arvopohjaa, kieltä, ajanlaskua, nimistöä ja taidetta ei voi eikä tarvitse puhdistaa kristinuskon jättämistä jäljistä. Ne ovat yhteistä perintöä ja näkyvät ympärillämme samalla, kun uusia uskontoja, katsomuksia ja perinteitä tulee entisten rinnalle. Niillekin on tilaa kaikille yhteisessä Suomessa.

Helsingissä 5. joulukuuta 2019

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon piispat